

Van de Redactie

Ko SCHUURMANS

Een nieuwe lente, een nieuwe kleur voor de kaft van Doorgeven! **Groen: kleur van de hoop.** Lichtgroen: het licht van de stijgende zon breekt er in door. Een frisse kleur: **we hopen u dit jaar in de nummers van Doorgeven frisse informatie, tips en suggesties aan te reiken om te blijven aan een levende en levendige liturgie.** Het heeft even geduurd voordat dit eerste nummer van de 22ste jaargang bij u op de mat viel. De verwerking van alle artikelen kostte dit keer extra veel tijd. Vandaar.

Pasen hebben we inmiddels achter de rug. We gaan op weg naar Hemelvaart en Pinksteren. In een Paaswake klonk de stem van Bruce Springsteen, die heel meditatief het gospelslied *Oh, when the Saints* zong. Een overbekend lied. Het wordt gezongen op feesten en in het stadion of gespeeld door een dixielandband op de braderie. De muziek is over bekend, maar kennen wij de tekst? Dit bijbelse lied werd aanvankelijk gezongen bij uitvaarten. Het lied eindigt met de woorden:

Some say this world of trouble is the only one we need, but I'm waiting for that morning when the new world is revealed! Er zijn er die zeggen dat deze gekwelde wereld de enige is die we nodig hebben, maar ik wacht op de ochtend als de nieuwe wereld aan het licht komt!

Woorden die aansluiten bij Pasen, want met Pasen is die nieuwe wereld aan het licht gekomen als wij – Jezus achterna – met hem zijn verzezen. Dat het zo moge zijn!

Dit nummer begint met een artikel over een heringerichte kerk in ons bisdom op basis van het spreken van de concilievaders ten tijde van Vaticanum II over de tafel van het Woord en de Tafel van de Eucharistie. Daarnaast veel informatie voor koren en muzikanten. Ook veel nieuwe literatuur wordt u aangereikt. Naar wij hopen weer een lezenswaardig nummer waarvan veel van de informatie in praktijk gebracht kan worden!

Ondertussen bidden wij in deze Paastijd op weg naar Pinksteren met Sytze de Vries:

God van de nieuw morgen, die ook ons licht wil zijn, verberg U niet, maar geef ons te kennen en wees hier aanwezig in onze gemeenschap, in ons lied, in ons gebed!

Vanuit die woorden wens ik u namens de redactie alle goeds toe!

Inhoud

Van twee tafels wil ik eten <i>Ko Schuurmans</i>	4
Orgelmuziek: invullen of opvullen? <i>Aart de Kort</i>	14
Van zingen weten <i>Ko Schuurmans & Bert Stolwijk</i>	18
Blaas ons vrij! Een Pinksterlied <i>Ko Schuurmans</i>	24
Nieuws van de Gregoriusvereniging <i>Bert Stolwijk</i>	27
Op de boekenplank <i>Ko Schuurmans & Bert Stolwijk</i>	31
Om over na te denken <i>Samenstelling Ko Schuurmans</i>	38

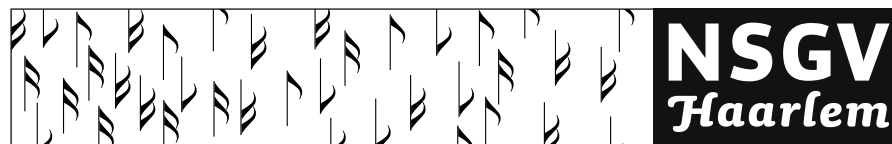
1 Korinthe 12, 1-11: couplet 2 en Handelingen 2, 1 - 13: couplet 3.
De keuze van de melodie vraagt om een toelichting. Jaren geleden hoorde ik tijdens een oogstdankdagviering waarin ik voorging het lied Wij ploegen en wij zaaien, wij zorgen voor het land... Het lied – echt een lied om God te danken voor de oogst – werd tijdens het communie uitreiken gezongen. De melodie greep mij zo aan, dat ik van de emotie vergat de communie aan het koor uit te delen! De tekst is een vertaling door de dichter Jan Wit (1914 - 1980) van de Duitse tekst 'Wir pflügen und wir streuen...' van Matthias Claudius (1740-1815).

De muziek is van Johann Abraham Peter Schultz (1747-1800). Je kunt de Nederlandse versie van dit lied vinden in het Gezangboek van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland als nummer 786. Ook bestaat er een Engelse versie: 'We plough the fields and scatter the good seed on the land...' (New English Hymnal nummer 262).

Waarom deze melodie?

Waarom heb ik voor deze melodie gekozen om er een Pinkstertekst op te schrijven? In het Oude Testament heet Pinksteren volgens de oudste bron (Exodus 23, 16) 'feest van de oogst'. d.w.z. van de tarweoogst (Exodus 34,22). Tegelijkertijd werd het feest der eerstelingen van de veldvruchten in het algemeen gevierd. Vanwege de periode van 7 weken na het Massotfeest - het feest van de ongezuurde broden – kreeg het de naam van 'het Wekenfeest'. Een Pinkstertekst op de melodie van een oogstdankdaglied: dat kan dus heel wel! Daarnaast omvat het lied hoge en lage noten. De melodie buitelt op en neer en dat is nu precies, dacht ik, wat de Geest van Pinksteren doet: Zij waait waar Zij wil!

Wie een vierstemmige zetting wil ontvangen kan zich richten tot de redactie.

Nieuws van de Gregoriusvereniging

BERT STOLWIJK

Met een lied de toekomst in! Kinderkoorproject afgesloten met zangmanifestatie
'Da Capo. Zingend vanaf het begin met een lied de toekomst in', zo klonk een canon die zondagmiddag 17 februari door 250 kinderen, tieners en volwassenen werd uitgevoerd tijdens de afsluiting van het kinderkoorproject 'Da Capo'. Twaalf kinder-, tiener- en familiekoren uit

de r.-k. bisdommen Haarlem, Rotterdam en Utrecht en twee uit de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) hebben gedurende drie jaar professionele ondersteuning gehad door middel van coaching en advies. Het project was een initiatief van de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging (NSGV). In de Moeder van de Verlosserkerk in Haarlem-Schalkwijk waren de

meeste van deze koren aanwezig en lieten ze horen hoe zij zich in drie jaar tijd ontwikkeld hadden. Het ene koor bleek heel sterk te zijn in het koesteren van een mooie klank, een ander koor viel op door de originele repertoirekeuze en weer een ander koor had veel werk gemaakt van de presentatie.

Opvallend was ook het talent onder de instrumentale begeleiders en zangsolisten. Elk koor werd aan de aanwezigen voorgesteld door projectleider Bert Stolwijk, die daarbij naast alle positieve ontwikkelingen ook moest melden dat het voor enkele parochies heel moeilijk blijkt te zijn om een kinderkoor in stand te houden. Gelukkig wordt dan soms gezocht naar mogelijkheden om samen te gaan met een ander kinderkoor in dezelfde regio.

In een sfeervolle viering van Woord en Gebed, waarin pastoraal werkster Thea Dingjan voorging, werden de gezamenlijk ingestudeerde liederen van harte meegezongen.

Landelijke NSGV-studiedag 'Het gregoriaans als levende muziekpraktijk'

De Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging (NSGV) organiseert in samenwerking met de Stichting Amici Cantus Gregoriani (ACG) en

de bijzonder hoogleraar Muziek en Christendom (Universiteit van Tilburg) een studiedag over het gregoriaans. Deze vindt plaats op zaterdag 14 juni 2008 in Centrum De Kapel, Heinsbergerweg 2, 6045 CH Roermond (0475-33 28 86).

In de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw verdween het gregoriaans op vele plaatsen uit de liturgie. Thans wordt het gregoriaans zowel binnen als buiten de muren van het kerkgebouw gekoesterd, beluisterd en beoefend. Velen ontdekken het gregoriaans opnieuw of 'als nieuw'. Voor velen is dit gezang 'verrassend jong' en komt het tegemoet aan het verlangen naar sacraliteit en individuele zingeving. Het gregoriaans kan onderdeel zijn van een levende muziekpraktijk. We kijken en luisteren 'fris' naar het gregoriaans, durven ingesleten patronen te doorbreken en horen hoe deze eeuwenoude zang vernieuwd en als nieuw kan klinken.

Programma

10.00 uur: Aankomst, koffie en thee

10.30 uur: Welkomstwoord door dr. Richard Bot, waarnemend voorzitter NSGV

10.45 uur: Prof.dr. Martin J.M. Hoondert, hoogleraar Muziek en Christendom, Tilburg. *Een nieuwe*

ordo cantus: het gregoriaans in de huidige liturgie.

11.30 uur: Prof.dr. Stefan Klöckner, hoogleraar Gregorianik und Liturgik, Essen. *In hymnis et canticis – Chorbuch Gregorianischer Choral, een muzikale lezing naar aanleiding van een opmerkelijke zangbundel.*

12.15 uur: Anthony Zielhorst, voorzitter ACG, dirigent, docent Koninklijk Conservatorium.

Terugblik op het Nederlands Gregoriaans Festival: verrassend jong!

12.45 uur: Lunchpauze

13.45 uur: Concert door de Schola Cantorum van het Ward-Instituut o.l.v. Louis Krekelberg

Aanmelding: vóór 1 juni 2008 bij het landelijk secretariaat van de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging, Plompetorengracht 3, 3512 CA Utrecht, info@nsgv.nl – èn door gelijktijdige overmaking van € 30 (incl. koffie, thee en lunch) op postbankrekening 437005 t.n.v. Ned. Sint-Gregoriusvereniging, o.v.v. 'Studiedag gregoriaans'.

Jongerenkoren welkom op speciale website!

www.jongbisdomhaarlem.nl is een site waarop allerlei informatie voor en over tieners, jongeren en begeleiders van groepen te vinden

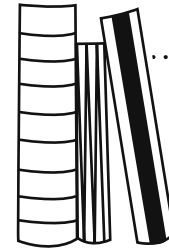
is. Eén van de mogelijkheden die deze site biedt is het 'jezelf op de kaart zetten'. De website biedt een overzicht van het bisdom met daarin de tienergroepen, jongerengroepen en jongerenkoren. Graag wil de redactie alle dirigenten/contactpersonen van jongerenkoren uitnodigen om het eigen koor aan te melden op de site en in de eigen ruimte zichzelf te presenteren. Een goede mogelijkheid om gevonden te worden door nieuwe jongeren!

Activiteiten van anderen

Kerkmuziekdagen voor de jeugd

Tijdens het hemelvaartswEEKEND, van donderdagochtend 1 mei tot en met zondagmiddag 4 mei 2008 wordt er voor kinderen vanaf 8 tot ca. 20 jaar in Loreto, centrum voor ontmoeting in Lievelede, prachtig gelegen in de Gelderse Achterhoek, een fantastisch koorweekend georganiseerd. Het motto is *Kerkmuziek is leuk!* Zo komen aan bod: zang- en ademtechniek, noten lezen en grasduinen in oude en nieuwe muziek, geschikt om in kerkdiensten te zingen. Het aangeboden materiaal is divers en oecumenisch, van gregoriaans tot en met rap. En natuurlijk is er veel aandacht voor echte 'kampactiviteiten' als sport, spel en een bonte

Van de boekenplank

BERT STOLWIJK & KO SCHUURMANS

Dit keer veel nieuwe uitgaven op kerkmuzikaal gebied: een cd, twee bladmuziekuitgaven (kinderliederen en een orgelboek) en een boek over 40 jaar Nederlandstalige kloosterliturgie.

Muzikaal cadeau bij afscheid kardinaal Simonis *(Bert Stolwijk)*

De NSGV, afdeling aartsbisdom Utrecht heeft een cd uitgegeven ter gelegenheid van het afscheid van kardinaal Simonis. De kardinaal kreeg het eerste exemplaar overhandigd tijdens zijn afscheidsreceptie op 8 december jongstleden. De cd is getiteld *Dat zij U kennen*, de vertaling van de wapenspreuk van de kardinaal (*Ut cognoscant te*). Het is ook de titel van een lied dat op de cd staat en dat

– in opdracht van de aartsdiocesane NSGV speciaal voor de kardinaal geschreven is. Andries Govaart schreef de tekst, geïnspireerd op het Johannesevangelie, Wouter van Belle – de organist van de Utrechtse kathedraal – tekenende voor de compositie. Tijdens de afscheidsviering, die live op de tv werd uitgezonden, werd dit lied tijdens de communie ten gehore gebracht: een prachtig moment van bezinning!

'Dat zij U kennen' is dus het meest recente lied, verder bevat de cd nog 18 andere niet eerder opgenomen liturgische liederen. Bij de samenstelling is bewust gekeken naar de hedendaagse liturgie en de verschillende type koren die hierin actief zijn. Naast psalmzettingen en liederen die vooral door een gemengd koor of een cantorij gezongen zullen worden zijn er ook delen opgenomen van twee missen die specifiek voor jongerenkoren zijn geschreven. Bovendien vinden we op de cd ook liederen rond de thema's doop, huwelijk en uitvaart. Hiermee is de cd een tableau geworden van hedendaagse liturgische muziek.

avond. In de mooie kapel van Loreto wordt er meegewerkt aan een viering, ook de slotpresentatie op zondagmiddag vindt in de kapel plaats. De leiding bestaat uit het vertrouwde team van muzikale en recreatieve leiders.

Voor aanmelden of informatie kunnen terecht bij Bert van Kooten: bertvankooten@solcon.nl. Of kijk op www.loreto.nl of www.centrumvoordekerkzang.nl

Schola Cantorum Purmerend 10 jaar
Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de Schola Cantorum Purmerend wordt op zaterdag 17 mei een speciale dag gehouden voor ieder die van gregoriaans houdt. Deze dag vindt plaats in kerkgebouw De Ark, van Ollefenstraat 9 in Amsterdam Slotervaart.

Het programma is als volgt:

10.00 uur: Ontvangst met thee/koffie

10.30 uur: Laudens voor het hoogfeest van Trinitatis door mannen-schola

11.15 uur: Gastoptreden door Gregoriana o.l.v. Geert Maessen

12.00 uur: Workshop voor alle aanwezigen o.l.v. Tjeerd van der Ploeg

12.30 uur: Lunch

13.15 uur: Voortzetting Workshop

14.00 uur: Lezing over gregoriaans

onderwerp (inleider nog onbekend)
14.30 uur: Openbare repetitie en voordracht door mannenschola
15.15 uur: Theepauze
15.45 uur: Vespers voor het hoogfeest van Trinitatis door vrouwen-schola

Kosten voor de gehele dag € 12.50. U wordt verzocht zelf de lunch mee te nemen. Tijdens de lunch is thee/koffie/soep verkrijgbaar. Opgave bij Marja van der Ploeg, Vigilantestraat 25, 1445 MV Purmerend, tel. (0299) 43 70 23, e-mail: marja@ploegvander.demon.nl

Nederlands Gregoriaans Festival

Op zaterdag 31 mei en zondag 1 juni 2008 zal in Ravenstein voor de tweede maal het Nederlands Gregoriaans Festival worden georganiseerd. Het festival biedt concerten op topniveau, workshops, lezingen, een doorlopende presentatie van scholae en gregoriaanse koren, een tentoonstelling, en veel informatie over het Gregoriaans in Nederland. Dit keer is het motto van het festival: *Gregoriaans, verrassend jong!* Voor het programma en overige informatie: www.gregoriaansfestival.nl

Nederlands Gregoriaans Festival

Om over na te denken

SAMENSTELLING KO SCHUURMANS

Het verrezen lichaam

We blijven leven over de dood heen. Maar helemaal? Of slechts een deel van ons? Hoe vergaat het ons na de dood: zijn we verdwaalde zielen, dwaallichtjes tussen de sterren, vriendelijk napinkelend voor wie nog aan deze kant zijn gebleven? Nee, we leven verder, helemaal, met een verrezen lichaam.

Hoe zullen we er dan uitzien? Dat vroegen de Korintiërs al tweeduizend jaar geleden. We vragen het nu nog. Zullen we nog zien en horen, voelen en beminnen? Wat is dat dan, een 'verrezen lichaam'?

Is dat wel de juiste vraag? We krijgen daar al hier antwoord op als we even om ons heen kijken.

Kijk naar het zaadje van een bloem: het is onooglijk klein, bruin of zwart, je blaast het zo weg. Je gooit het in de grond en het sterft. Maar dan schiet de groene stengel op en bovenaan komt er een fraaie bloem. Die lijkt in al haar pracht in niets op het schamele van het vergane zaadje. Je moet ook wachten op de bloem om te weten hoe die eruit zal zien. Je kunt het alleen zien op de foto op het zakje zaad. Je moet het maar geloven.

Het is wel zo: het is de bloem die voortkomt uit dat zaadje, het is zijn bloem. Zo gaat het ook met het verrezen lichaam. het lijkt in niets op hoe we er nu uitzien. Maar het zal wel ons lichaam zijn, geen confectiekleding die met die van een ander kan worden verwisseld. Het is het mijne. Als God dat al kan doen voor bloemen, hoeveel meer kan Hij het voor zijn mensen?

Kardinaal Godfried Danneels in 'Het kleine boek Geloof', Uitgeverij Lannoo, Tielt, 2004, pagina 18 en 19

Gebed voor de Paastijd

Laat het niet vruchteloos zijn
wanneer wij leven
van uw woord.

Dat wij ons laven
aan het leven van uw zoon
en liefde kiezen
als ons onderdak,
tot huis van samen wonen.

Dat wij
de mensen naar uw hart zijn,
onze daden U verheugen
n de mensen vrolijk maken
en zo
onder ons
uw spoor te kennen is,
uw naam geheiligd wordt.

Dat wij
de mensen naar uw hart
ook blijven als
dat alles pijn doet,
eenzaam maakt,
de zekerheid ontnemt –

laat dan uw Geest
ons draagkracht geven.

Sytze de Vries, uit: Bij gelegenheid (I) – gebedsteksten van week tot week, van feest tot feest, Uitgeverij Meinema, Zoetermeer, 2005, pagina 152